

Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Keyper, F.

Theoretisk-practisk Klaverskole som Ledetraad
for Begyndere.

Udgivet år og sted | Publication time and place: Kbh : C. C. Lose & Olsen, 1850

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Slaveer - Skole.

1911-12, № 794.

January 2011

1912 № 159

Følgende Forlagsartikler faaes hos **Lose & Olsen.**

Bellini, Marsch af Puritanerne og Norma	Nb. St.	20.
— Cavatine af Norma: „Klare Maane“	21.	
— Sang til en Melodie af Norma: „Over Vølgen hist“	20.	
Dandse komponerede for Ballet i Studentereforeningen den 5. Februar 1841, for Pianof.	48.	
— de meest yndede af Vanner, Strauß, Lumbhe etc. for 1 Violin. 1. & 5. Hefte à	40.	
— 3. Samling, for Pianof.		
Nr. 16. Fröhlich, Dands af Mülatten:	24.	
Nr. 17. Lumbhe, 4 Hamburgervalse og 1 Wienervals	32.	
Nr. 18. Rjædebro-Klokkegalop og Jugend- feuegalop	20.	
— Charact. af Phantasiens De: af forskellige Componister	1.	
— spanske national: Jaleo de Xeres, Craco- vienne, Jota Aragonese og Polka	40.	
— spansk, Voléro for 4 Hænder	28.	
Donizetti, Sange af Regimentets Datter:		
Nr. 1. „At som en Dame“	24.	
Nr. 2. „Kanonernes Torden“	24.	
Nr. 3. „Det Regiment“	28.	
Nr. 4. „Forgjæves jeg forsværet“	24.	
Nr. 5. „Jeg under Frankrigs Drn“	20.	
Nr. 6. „Jeg maa afsted“	24.	
Nr. 7. „Jeg laae som Barn“	16.	
Nr. 8. „Man ved Glands“	24.	
Nr. 9. „Hil Dig“	28.	
Nr. 10. „Jeg kun for Maria“	24.	
Samling af yndede Stykker af Operaen Re- gimentets Datter , for Pianof. uden Text	1.	
Gade, N. B., 6 Sange for Pianof.	64.	
Gebauer, Skandinavisk Sang for Pianof.	28.	
Hartmann, Romance af Sysoverdag „Konning Velmar drager affed“	12.	
Hünter, Variationer over et Thema af Norma	56.	
Kubtan, Ouverture af Elverhøi for 4 Hænder .	1. 16.	
Lanner, Malapou-Galop	20.	
— Amors Vingevals for Pianof.	40.	
Lumbhe, Festsdandse for Pianof.		
Nr. 1. Solbrunslupsvals	64.	
Nr. 2. Festquadrille	48.	

Nr. 3. Danmarks Vals	Nb. St.	1 16.
Lovenstjold, S. v., Hymen-Vals for Pianof.	80.	
— Festsdandse for 4 Hænder	40.	
Prüme, Fr., „la Melancholie“ arr. for Pianof.		
af Courlander	1 32.	
Repertorium af yndede Dandse:		
Nr. 1. Labigky, Aurora-Vals	40.	
Nr. 2. Strauß, Rosa-Vals	40.	
Nr. 3. Lanner, Alpe-Vals	48.	
Maug, Colfeggier og Vocaliser	64.	
Samling af Sange for Pianof., udførte ved Md. Bishop: indeholdende:		
Nr. 1. Je suis la Bayadère.		
Nr. 2. The last rose of summer.		
Nr. 3. John Anderson my jo.		
Nr. 4. Believe me.		
Nr. 5. Has sorrow thy young days shaded.		
Nr. 6. O dinna ask me	80.	
Dito dito enkette à	20.	
Samling af yndede Dandse af S. C. Lumbhe, Nr. 1. Caroline-Galop ; 2. Postillon- Galop ; 3. Reise-Dito ; 4. Sylphide-Dito ; 5. Zigeuner-Dito	80.	
Sang af Familien Mazarin: „Her i Cataloniens Dale“	20.	
Sange af Baudovillen: Under Laas og Luffe for Pianof.	64.	
Sange af Emilies Hjertebanken for Pianof.	48.	
Sange af Samme for Guitare	40.	
Theaterjournal, musikalsk, for Pianof., 14 Hæft. 1 og 2 B. à	4.	
Dette periodiske Værk indeholder de nyeste og meest yndede Stykker af her opførte Operaer.		
Wenje, Cantate ved Universit. Sørgesfest, Klav. Udtog	1. 24.	
— Sang af dito: „Dit Møesktid har de Kong Frederik bragt“	20.	
— 50 gamle Kampeviser	1. 72.	
Willmers, Hud., 6 Sange af S. C. Andersen for Pianof.:		
Nr. 1. Rosen ; 2. Buggeviser ; 3. Stanze , efter det Rusiske ; 4. Hjpten ; 5. Spille- manden ; 6. Taaren	72.	

Theoretisk-practisk
Læsevejledning

for

Ledetræd for Begyndere,

udarbejdet

af

Fr. Kenner.

Kjøbenhavn.

Forlagt af C. C. Løse & Olsen.

Trykt. hos J. D. Oxist, Bog- og Bodestrykker.

§ 1.

Stillingen ved Pianofortet.

Clevens rigtige Stilling er af høieste Vigtighed og Indflydelse paa Spillet, derfor anbefales følgende Regler til noie Jagttagelse:

- 1) Eleven tage sin Plads foran Tastaturens Midte, saaledes at de frit nedhængende Albuer ere Instrumentet omtrent 4 Tommer nærmere end Skuldrene, og indrette sit Sæde saaledes, at Albuen kan være lidet ophøiet over Tangenternes Overflade.
- 2) Under Spillet maa hverken Stolen rykkes fra sin Plads, eller Spilleren bevæge sig paa den.
- 3) Legemet holdes rankt og frit, lidet fremad bøiet mod Tastaturen.
- 4) Man bør aldrig tillade sig Bevægelser med Hovedet eller Armene; ikkun naar begge Hænder anvendes paa de laveste eller høieste Tangenter, kan Legemet følge i en rolig Sidebevægelse.
- 5) Armene bør hverken slutte tæt til Legemet, eller hæves for høit, men hange frit ned.
- 6) Armens Overflade, fra Albuen indtil Fingrene, maa danne en horizontal Linie, saa at Haandledene hverken bøies op eller nedad.
- 7) Fingrene bøies rundet nedad, saa at de 3 Mellemfingres Spidser komme i lige Linie med den lige udstrakte Tommel- og Lillefinger.
- 8) Fingrene bør aldrig sammenklemmes, men holdes frit, for at enhver Finger kan slaae perpendiculart ned paa hvilken som helst af fem Nabotangenter, saaledes at Tangenterne anslaaes af de 3 Mellemfingres yderste bløde Spidser, hvorimod den lille Finger kun bøies lidet, og Tommelfingeren anslaaer sin Tangent med den ydre Sideflade. Reglene maae aldrig berøre Tangenterne.

§ 2.

Om Roderne, som Fremstillingsmiddel for Tonerne.

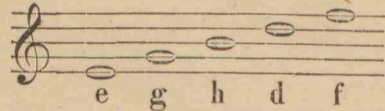
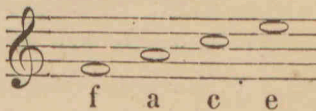
For i Musikens Udøvelse at skjelne Tonerne fra hinanden, betegnes de med Bogstaver, laante af Alphabetet, nemlig: C, D, E, F, G, A, H; disse Bogstaver tilkjendegive en regelret Følge af Hovedtoner, som fortsættes i samme Orden gjennem hele Toneriget, saaledes at man steds efter Bogstavet H lader følge C, D, E, &c.

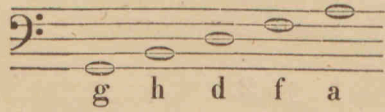
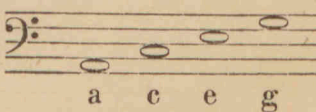
Omfanget af en Tonerække, regnet fra en Grundtone (den hvorfra man gaaer ud) indtil den næste med samme Bogstav betegnede Tone, kaldes en Octav, som fra C til C, D til D, o. s. v., og denne indeholder paa Pianofortet 7 Under- og 5 Overtangenter; Pianofortets hele Toneomfang indeholder sædvanlig 6 Octaver, der beregnes fra C-Tangenten, og hvori Undertangenterne benævnes og følge hverandre i samme Orden som i den anførte Bogstavrække, nemlig C, D, E, &c.

De dybe Toner, som behandles med venstre Haand, kaldes Bassen, og de høiere Toner, som begynde ved Pianofortets Midte og spilles med højre Haand, kaldes Violinen.

Det vil bemærkes, at Overtangenterne gennem alle Octaver findes saaledes ordnede, at der først ligger 2 og siden 3 nær sammen; dette er Kjendemærket for Undertangenterne, idet C er den Undertangent som ligger dybere eller bagved de 2, og F bagved de 3 samlede Overtangenter, hvorefter de øvrige Undertangenter lettelig udledes.

De Tegn hvorved Tonerne fremstilles, kaldes Noder; disse skrives paa 5 Linier, og i disse 4 Mellemrum, hvilke tilsammen kaldes et Nodesystem og hvoraf den underste Linie kaldes den 1ste; for at skjelne, hvilke Noder der skal spilles i den dybe eller høie Deel af Pianoet (med venstre eller højre Haand), sættes den saakaldte Nøgle foran Systemet, nemlig Tegnet for Bassen, og for Violinen. Da hver Haand har en særskilt Deel af Musikken at udføre, saa udfordres der til ethvert Musikstykke 2 Systemer, som findes skrevne over hinanden, og hvoraf det øverste ved sin Nøgle viser sig at være bestemt for højre Haand.

3 Violinen benævnes Linierne: og Mellemrummene:

i Bassen kaldes Linierne: og Mellemrummene:

hvoraf følger, at hver anden Tone har sin Plads paa Linierne, hveranden i Mellemrummene, og at altsaa Noderne ogsaa i deres System følge paa hverandre i den med Tangenterne overensstemmende Orden. De Toner hvis Noder gaae høiere eller lavere end Omfanget af Liniesystemet, udtrykkes ved Hjælp af Bilinier, som anvendes baade over og under Systemet, nemlig:

over Violinsystemet:

g a h e d e

og under samme:

d c h a g

over Bassystemet:

h e d e f g

og derunder:

f e d c h

Den 1ste, 3die og 5te af disse Noder, som nemlig ikke staaer paa Bilinierne, er at ansee og beregnes ligesom de sædvanlige Mellemrum.

Den samlede Række af Pianofortets Octaver ordnes under følgende Benævnelser saaledes:

Contratoner.

Store Octav.

Lille Octav.

f g a h c d e f g a h c d e f g a h

Trestrøgne Octav.

Gensrøgne Octav.

Tosstrøgne Octav.

c d e f g a h c d e f g a h c d e f g a h

c d e f g

Man seer heraf, at de høieste Basnoder, som overskride det eenstrøgne C, udtrykke de samme Toner som de dybeste Violinnoder, der gaae ned til G i lille Octav, og at altsaa Tonerne fra lille G til eenstrøgne G have Noder i begge Nøgler.

Intervallet, eller Afstanden fra enhver Tone til den næstfølgende, der skrives et Trin høiere i Nodesystemet, kaldes en Secund; denne Afstand sees at være forskjellig, idet nogle Secunder, der have en mellemliggende Tangent, udgjøre et større Interval end Andre, der ligge tæt sammen; de Første kaldes store, og de Andre hedde smaae Secunder.

§ 3.

Om Forslyttelsestegnene, eller Fortegn.

Enhver af de Toner, der findes paa Undertangenter, eller, som de ogsaa kaldes, de naturlige Toner, kan gjøres høiere eller lavere, hvorved et Interval fremkommer, der udgjør det halve af en stor Secund. Forslytelsen antydes ved Krydset (#), som sættes foran Noden, hvorved Tonen flyttes til den nærmestliggende høiere Tangent, og Nodens Navn forandres ved at tilføie Stavelsen is; saaledes kommer

C med # til at hedde Cis	G med # til at hedde Gis
D — — — Dis	A — — — Ais
E — — — Eis	og H — — — His.
F — — — Fis	

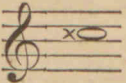
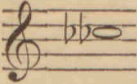
Skal Tonen derimod gjøres lavere, antydes dette ved et Be (b) foran Noden; Tonen flyttes da til den nærmestliggende lavere Tangent, og Stavelsen es føies til Nodens Navn, saa at

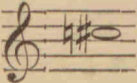
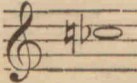
C med b kaldes Ces	F med b kaldes Fes
D — — — Des	G — — — Ges
E — — — Es	A — — — As,

kun ved H afviges fra denne Regel, thi denne Tone med b kaldes B.

Som Følge af Ovenstaaende findes Cis og Des paa den ophøiede Tangent, der følger efter C; Dis og Es paa Dvertangenten efter D; Eis er samme Tangent som F, og Fes den samme som E; Fis og Ges er Dvertangenten efter F; Gis og As følger efter G; Ais og B følger efter A; His er samme Tangent som C, og Ces den samme som H.

Naar et # eller b har været fortegnet ved en Node og dette ikke skal gjælde længere, saa tilkjendegives denne Forandring ved at sætte Kvadrat eller Oplosningstegn (□) foran samme Node, naar den forekommer den følgende Gang.

Man kan ogsaa til Tonernes Forandring anvende Dobbelt-Kryds (x) og Dobbelt-Be (bb), hvilke begge forhoie eller formindste dobbelt saa meget som det enkelte # eller b og hvorved Moderne benævnes med dobbelte Endestavelser, saaledes at Noden: hedder *Cicis* og tages som D, ligesom ogsaa Noden hedder *Ceses* og gribes som B, o. s. v.; H med bb kaldes Dobbelt-B.

Disse Tegn kunne enten halvt ophæves ved en enkelt ♯, saa at de blive til enkelte # eller b, f. Ex.: eller: , eller ganske ophæves ved en Dobbelt-Quadrat: .

§ 4.

Fingrenes Anvendelse paa Instrumentet.

De følgende første Fingersøvelser udføres overensstemmende med de i § 1 anførte Regler, med den Bemærkning, at enhver Finger, der har anslaaet en Tone, løstes op i samme Dieblisk som den næste Tone anslaaes, og beholdes hævet nar over sin Tangent; Haandens Vægt hviler da paa den ene spillende Finger, medens de øvrige Fingres forhen bestemte Stilling nøie overholdes. Anslaget med Fingrene maa ikke være haardere end at netop Instrumentets fulde Klang fremløffes.

Fingersætningen findes angivet med hofsøiede Tal, hvoraf: 1 betyder Tømmelfingeren i hver Haand, og saa fremdeles indtil 5, som er den lille Finger.

The musical score consists of three systems, each with a treble and bass staff. Fingerings are indicated by numbers 1-5 above the notes. The notation includes various note values and rests, with bar lines separating the measures.

Naar disse Dvælses ere godt indøvede med hver Haand for sig, forenes begge Stemmer, medens der noie pasfes paa, at Anslaget skeer paa een Gang med begge Hænder, og at Spillet er let og frit, som især naaes ved omhyggelig at løfte den spillende Finger bort i samme Dieblig som den Næste slaer an.

§ 5.

Om Tidsforholdet.

Ligesom Modernes Klang, under Henviisning af Røglen, erkjendes af deres Plads i Nodesystemet, saaledes erkjendes deres længere og kortere Varighed eller Værdi af deres forskjellige Sigur eller Udseende.

Al Musik er underkastet en Tidsbevægelse, hvis Dele udmaales enten ved at tælle dem høit, eller ved de saakaldte Taktslag; disse Sidste bestaae af Nedslag med Foden, der verke med de derimellem indtrædende Opflag, saaledes at to saadanne Bevægelser tilsammen udgjøre og kaldes eet Taktslag. Ethvert Tonesykke findes inddeelt i visse lige Tidsrum eller saakaldte Takter, der ere afdeelte ved Taktstreger: og som indeholde et bestemt Antal Taktslag, der sædvanlig er 4, 3, 2 eller 6, og antegnes ved Stykkets Begyndelse.

En Node, der i den Taktart, der tælles med 4 Slag, har den hele Takts fulde Længde, eller varer alle 4 Taktslag igjennem, kaldes en heel Node og skrives saaledes: ; den hele Node er det længste brugelige Tidsmaal, og tjener til Maalestof for alle andre Noder af ringere Værdi, der ere at ansee som Dele deraf.

Hver heel Node deles i 2 Halve, som betegnes ved at føie en Stilk til Nodens Hoved (den Del, som antyder Tonen), f. Ex. ; disse Varighed udgjør altsaa tilsammen saameget som den Hele, hvis Dele de ere.

3 samme Forhold deles en heel Node i 4 Fjerdedele, hvilke skjelnes fra de Halve ved deres udfyldte eller sorte Hoveder, f. Ex. ; hvoraf 2 altsaa have samme Varighed som een halv Node.

En Heel deles i 8 Ottendele, som skrives ligesom Fjerdedelene, men med Tilføielse af en Tversstreg ved Enden af Stikken: ; 4 Ottendele ere altsaa liig med een Halv, og 2 liig med een Fjerdedeel.

Dernæst deles en Heel i 16 Sextendele, som skrives med 2 Tversstreger: ; og hvoraf selvfølgelig 8 ere liig med een Halv, 4 med een Fjerdedeel og 2 med een Ottendeel.

Endelig deles en Heel i 32 Toogttredive Dele, som betegnes med 3 Tversstreger: ; og hvoraf 16 ere liig een Halv, 8 liig een Fjerdedeel, 4 liig een Ottendeel og 2 liig een Sextendeel.

64 Dele: som atter ere Halvdele af 32 Delene, forekomme sjeldnere, men staae iøvrigt i samme Forhold som de Foregaaende.

Det er ligegyldigt om Nodernes Stilke vende op, eller nedad; følge flere 8., 16., eller 32. Dele efter hinanden, saa drages deres Tversstreger sammen, hvorved man faaer lettere Oversigt af disse Dele.

Tydeligere Ansttuelse af de her angivne forffjellige Noders Tidsforhold giver folgende Tabel:

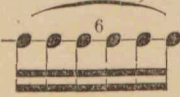

Alf denne Tabel sees, hvorledes flere kortere eller hurtigere Noder udfordres, for at udfylde de længere Noders Varighed.

Ligesom ovenfor er viist, at en Fjerdedeel deles i 2 Ottendele, en Ottendeel i 2 Sextendele o. s. v., saaledes kan ogsaa en Fjerdedeel deles i 3 lige Parter, som kaldes **Ottendeels-Trioler**, og som ere en halv Gang hurtigere end de virkelige Ottendele; disse skrives vel ogsaa med een Tversstreg, men betegnes ved et Tretal med en

Bue over, som .

Paa samme Maade deles ogsaa en Ottendeel i 3 **Sextendeelstrioler**: . De øvrige Taktdeler kunne ogsaa deles i Trioler, og beregnes, hvor de forekomme, i samme Forhold som de nævnte.

Naar hver af de 3 Ottendeelstrioler, som dannes af en Fjerdedeel, atter deles i 2 lige Parter, saa kaldes de deraf fremkomne 6 mindre Dele **Sextoler**, og betegnes: ; disse udgjøre altsaa tilsammentagne een Fjerdedeel.

Andre sjeldnere Inddelinger, der muligen kunne foresindes, lade sig let udlede af det Ovenanførte.

Naar det undertiden indtræffer at Tonerne for en vis Tid skulle ophøre, saa betjener man sig af **Pauser**, eller Tauskedstegn, for at antyde Varigheden af dette Ophør, der paa Pianofortet udtrykkes ved at løfte Haanden bort. Derfor have ogsaa Pauserne forffjellig Figur, og staae i samme Forhold til hverandre som de Noder, til hvilke de svare.

Pauserne ere:

en Heel.	en Halv.	en Fjerdedeel.	en 8-Deel.	en 16-Deel.	en 32-Deel.
—	—	r	7	9	11

Naar Noder, som have eens Navn eller Klang, men ere af forskjellig Varighed, skulle udholdes i Et, eller forbindes med hverandre, saa antydes dette ved at sammendrage dem med Bindetegnet eller Buen, som:

o. s. v.; men forlænges en Taktdeel med en ligelydende Note, som netop har dens halve Værdi, saa behøver man ikke at nedskrive begge Noder, men tilføier blot et Punkt til den Første. Et Punkt ved en Note tilkjendegiver altsaa, at samme forlænges med Halvparten af dens egen Værdi; og derfor er en heel Note med et Punkt det samme som en Heel og en Halv, og saa fremdeles, hvilket sees af følgende Tabel:

der er det samme som:

Man kan endnu til en punkteert Note føie Halvparten af Punktets Værdi, hvilket betegnes med et Punkt endnu, som følger efter det første, saa at $\text{O}..$ gjælder saameget som $\text{O} \text{---} \text{O}$, og $\text{P}..$ saameget som $\text{P} \text{---} \text{P}$, og saaledes fremdeles. Hvad her er sagt om at forlænge Noderne ved at tilføie Punkter, kan ogsaa gjælde om Pauserne, dog nedskrives hellere de kortere Pauser end Punktet.

Anm. Foruden de Betegnelser, der ifølge det Foranførte, tilkjendegive Noderne Varighed, forekomme undertiden ogsaa Forkortelser i deres Skrivemaade (Abbreviaturer), som det er nødvendigt at kende, nemlig: f f f f f f , iføietfor saamange 8-, 16-, og 32-Dele af lige Tønehøide, som tilsammentagne udgjøre en Fjerdedeel, en halv eller heel Note, og hvortil, naar de ere punkteerte, føies saa mange underordnede Taktdeler, som udgjøre Halvdelen af Noden. Tegnene og

antpde tvende Tøners Afverling som 8-, 16- eller 32-Dele, en halv Nodes Varighed igjennem, iføietfor: og

betyder at den foregaaende Nodetætning skal gjentages.

Om Taktens Inddeling.

Ligesom i det Foregaaende er viist, at hvert Nedsflag angiver Indtrædelsen af hver kommende Taktdeel, saaledes viser Takttegnet Antallet og Værdien af Taktslagene. Foran ethvert Stykke findes Takttegnet anmærket, hvor ogsaa Slagenes hurtigere eller langsommere Bevægelse, der kaldes Tempo, findes angivet.

Antallet af Slagene, der, som ovenfor er nævnt, kan være forskjelligt, har givet Anledning til Inddelingen i lige og ulige Taktarter, hvorhos bemærkes at Taktdeleenes Benævnelse bibeholdes i alle Inddelinger, skjøndt blot den under a nedenansorte hele Taktart indeholder det fulde Antal, som f. Ex. Fjerdedeleene i $\frac{3}{4}$ Takt, der ikke udgjøre Fjerdedelen, men Trediedelen af en Takt, o. s. v.

De brugeligste lige Taktarter ere:

- Sire-Fjerdedeelstakt**, ogsaa kaldet heel Takt, som betegnes ved Takttegnet $\underline{\underline{C}}$; i denne Taktart tælles 4 Slag i hver Takt, hvoraf ethvert bestemmer een Fjerdedeels Varighed.
- Den Halve- eller Allabreve-Takten**, som betegnes ved $\underline{\underline{C}}$; i denne Taktart indeholder hver Takt 2 halve Noder, eller saamange mindre Dele, som tilsammentagne udgjøre 2 halve Noder, og inddeles paa 2 Taktslag.
- To-Fjerdedeelstakt**, der antydes ved $\frac{2}{4}$, og indeholder 2 Taktslag i hver Takt, hvoraf ethvert angiver Varigheden af een Fjerdedeel.
- Sex-Ottendeelstakten**: $\frac{6}{8}$, der indeholder 6 Ottendele, som i langsom Lidsbevægelse tælles ved 6 Slag i hver Takt, hvoraf ethvert bestemmer een Ottendeels Varighed. I hurtigere Tempo tælles alene 2 Slag i hver Takt, hvoraf ethvert altsaa indbefatter 3 Ottendeels Varighed. Denne Fremgangsmaade giver Anledning til en Afvigelse fra den forhen givne Regel, at nemlig et Taktslags Ned- og Opflag skulle være lige, eftersom man i dette Tilfælde maa forlænge hvert Nedsflag til det dobbelte af Opflaget, og altsaa paa Nedslaget tage Taktens tvende første Ottendele, samt det 4de og 5te, men lade hver tredje og sjette Ottendeel indtræde paa Opflaget; med saadanne forlængede Nedsflag tæller man ogsaa Ottendeelstrioler i de Taktarter, hvor hvert Taktslag antyder en Fjerdedeel. 2den og 4de Ottendeel i $\frac{6}{8}$ -Takten tælles altsaa i Takterne, hvortil den naturlige Taktfølelse er Ledetråd, og paa samme Maade søge Lærlingen at inddele Triolerne for at de kunne blive af lige Varighed.

De brugeligste ulige Taktarter ere:

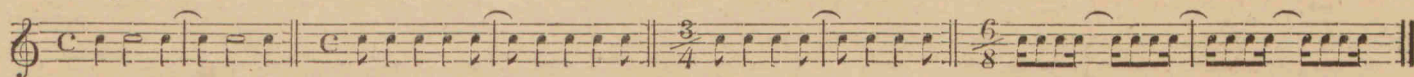
- Tre-Fjerdedeelstakten**: $\frac{3}{4}$, hvis trende Fjerdedele betegnes ved 3 Nedsflag, og hvis øvrige Taktdele inddeles ligesom i den hele Takt. Den længste Note, som forekommer i denne Taktart, er en Halv med et Punkt.
- Tre-Ottendeelstakten**: $\frac{3}{8}$, der inddeles i langsomt Tempo ved 3 Slag, hvoraf ethvert betegner een Ottendeels Varighed; men i hurtigere Tempo tælles ligesom $\frac{6}{8}$ -Takten, kun med den Forskiel, at her ikkun finder et eneste Taktslag Sted, der sælgelig betegner Indtrædelsen af hver ny Takt. Den længste Note, som heri udfylder en heel Takt, er en Fjerdedeel med Punkt.

Andre sjældnere forekommende Taktarter er det umødvendigt at udvikle nærmere, eftersom de let oplyses af hvad der her er foredraget; men af Vigtighed er den Bemærkning, at i alle Taktarter: den første Taktdeel i enhver Takt, være sig at den er Note, Pause eller Punkt, maa være paa Nedslaget, en Regel, der kan tjene Begynderen til Veiledning naar Taktens Ligevægt tabes.

Det eneste Tilfælde, hvori Afvigelse fra denne Regel kan finde Sted, er, naar der foran den første Taktstreg ikke forefindes en saa fuldstændig Takt som Takttegnet foreskriver, og som stedse vil forefindes i Stykkets videre Folge; en saadan ufuldstændig Afdeling kaldes **Optakt**, til Forskiel fra de Tonestykker, der begynde med **fuld Takt**. Om Optakten skal have Neds eller Opslag, er afhængig af dens Størrelse og Forhold til Taktslagetets Værdi, hvorhos tillige maa bemærkes, at der sædvanlig i Stykkets sidste Takt mangler saa meget som Optakten udgjør. Dette er især nødvendigt at iagttage, naar et Stykke skal gjentages, hvorved da den sidste ufuldstændige Takt og Optakten gribe ind i hinanden og danne tilsammen en heel Takt.

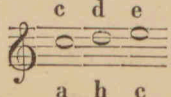
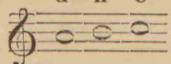
I al Tonesammensætning forefindes enkelte Taktdele som Tølelsen byder at betone stærkere og give meer Vægt end Taktens øvrige Dele, hvortil ikke alene i Almindelighed kan henregnes de Toner, der falde paa alle Nedslag, men i Særdeleshed det første Nedslag i hver ny indtrædende Takt, hvorfor disse, som **Hovednoderne** i Tonestykket føre Navn af de gode Taktdele. Den nøiagtige Betonning (Accentuation) af Hovednoderne er vigtig, som Middel til at gjøre Musikens Bevægelse fattelig for Tilhørerne, og give Foredraget Liv og Bestemthed.

Men undertiden udfordrer Bendingerne i et Musikstykke, at den Vægt, der tilkommer de gode Taktdele, forflyttes til de fletter; herhen hører den Inddeling som kaldes **Syncopation**, der medfører en Fremgangsmaade, der er modsat de underordnede Taktdeles sædvanlige Forbindelse. For at forklare sig dette nøiere, betragte man de halve Noder i $\frac{4}{4}$ -Takten: disse ere nemlig, efter almindelig Inddeling, sammensatte af den 1ste og 2den, og af den 3die og 4de Fjerdedeel i Takten, hvorimod en syncopeert halv Note indbefatter i sin Varighed den 2den og 3die Fjerdedeel. De følgende Exempler ville tjene til at oplyse Syncopationens Væsen, og deraf sees tillige, hvorledes den ved Hjælp af Buer kan fortsættes og overføres fra Takt til Takt:

Om Tonearter og Fortegninger.

I § 2 er viist, at den naturlige Tonestige bestaaer af en Forbindelse af store og smaae Secunder; Gjenstanden for denne § vil være, at vise: hvorledes den forskjellige Orden, i hvilken disse Secunder følge paa hinanden, frembringer en særskilt Character; Begynderen vil lettelig overbevise sig herom, ved at sammenligne Virkningen af en Række af 3 Toner, hvis Intervaller ere tvende paa hinanden følgende store Secunder, eller en

saakaldet stor Terz, som f. Ex. Tonerne: med Virkningen af 3 Toner, der dannes af en stor og en lille Secund eller en lille Terz, som: ; thi aabenbart er Udtrykket af de Første kraftfuldere, dristigere, muntre end Udtrykket af de Sidste, der have mere Blødhed, og klinge mere melankolsk.

Denne særskilte Character eller Virkning i Udtrykket kalder man **Toneart**, og den berøer, som de frematte Exempler vise, paa den tredie Tones, eller Terzens Afstand fra den Første, som kaldes Grundtonen; altsaa er Terzen Tonearternes egentlige Særkende. Bestaaer Terzen, som i det første Exempel, af 2 store Secunder, kaldes den Toneart, hvori denne er herskende: **Dur** (den haarde Toneart); i det andet Exempel derimod, hvor Terzen bestaaer af en stor og en lille Secund, kaldes Tonearten: **Moll** (den bløde Toneart).

Men ikke alene paa Terzen bør Opmærksomheden være henvendt; ogsaa den videre Tonefølge i hver Dur- og Moll-Toneart er underkastet en særskilt Regel, som erkjendes ved, en Octav igiennem, at undersøge den naturlige Tonestiges Intervaller, naar C antages at være Grundtonen, altsaa: C, D, E, F, G, A, H, C, hvilken Række ifølge dens store Terz er i Dur-Tonearten; man finder nemlig her, at Tonefølgen bestaaer af tvende store Secunder: CD og DE, hvorefter følger een lille Secund: EF, derpaa tre store Secunder: FG, GA og AH, og endelig een lille Secund: HC. Denne Tonestige kaldes **C Dur-Scala**.

Ved derimod at undersøge den naturlige Tonestige, naar man vælger A til Grundtone, nemlig: A, H, C, D, E, F, G, A, som paa Grund af dens lille Terz er i Moll, saa findes strax, at Afstanden mellem den 7de og 8de Tone er en stor Secund; men da man har antaget som væsentlig Betingelse for alle Tonearter, at dette Interval stedse skal være en lille Secund, saa er man nødt til at ophøje den 7de Tone, nemlig i dette Tilfælde G til Gis. Paa Grund af den 7de Tones Ophøielse findes endvidere i samme Tonefølge Afstanden fra 6te til 7de Tone, i dette Tilfælde F til Gis, at blive større end en stor Secund, en Omstændighed, som høves ved ogsaa at forhøje den Sjette, som altsaa her bliver Fis.

Men da Dret i den opstigende **Moll-Scala** gjør Fordring paa disse Forholdelser, saa finde de ikke Sted i Nedgangen, hvor Scalaen er sammensat af de naturlige eller oprindelige Toner.

Reglen for en **A Moll-Scala** bliver altsaa, at den i Opstigningen bestaaer af een stor Secund: AH, derefter een lille Secund: HC, derpaa 4 store Secunder: CD, DE, EFis og Fis Gis, og endelig een lille Secund: Gis A; derimod i Nedgangen

af 2 store Secunder: AG og GF, een lille: FE, 2 store: ED og DC, een lille: CH og een stor Secund: HA; en Forskjellighed som ikke finder Sted i Dur.

Enhver Dur- og Moll-Tonestige, som har de i det Foregaaende nævnte Egenstaber, kaldes en diatonisk Dur- eller Moll-Scala.

Da enhver særskilt Tone kan antages til Grundtone for en Scala, saa kan der ogsaa paa hver forskjellig Grundtone bygges en diatonisk Dur- og Moll-Scala.

Antager man, med Hensyn hertil, G til Grundtone for en Dur-Scala, saa bemærkes, at den lille Secund, som skal have sit Sæde mellem 7de og 8de Tone, ikke efter den naturlige Tonerække: G, A, H, C, D, E, F, G, findes sammesteds, men derimod mellem 6te og 7de Trin, hvilket maa hæves ved at ophøje den 7de Tone F til Fis, for at G-Scalaen kan blive ægte diatonisk. Da denne Ophøjelse er herskende saavel i Scalaen som i ethvert Musikstykke, der spiller i denne Toneart, og Tonen Fis altsaa bliver en væsentlig Egenkab ved G-Dur, saa nedskrives Krydset for F ved Begyndelsen af Scalaen eller Stykket, strax efter Nøglen, og dette er hvad man kalder: Fortegning eller Fortegn.

Ville vi vælge F til Grundtone for en Tonerække i Dur, altsaa: F, G, A, H, C, D, E, F, saa vil det findes, at Afstanden fra den 3die til den 4de Tone, A til H, er en stor Secund; men da dette er stridende mod Dur-Scalaens Regel, som byder at dette Interval skal være en lille Secund, saa maa H gjøres lavere ved et *b*, der, som herskende i Tonearten, ligeledes fortegnes.

Denne Art af Fortegning kaldes væsentlig, til Forskiel fra den tilfældige Fortegning, der ikkun gjælder i den Takt hvor den forekommer.

Ved at sammenholde C Dur og A Moll, der begge ikke have nogen Fortegning, sees at disses Grundtoner staae i et saadant Forhold til hinanden, at Afstanden mellem samme udgjør en lille Terz: et Forhold, der ligeledes finder Sted mellem alle andre Dur- og Moll-Tonearter, der have fælleds Fortegning; heraf udtrages den Regel, at Moll-Tonearternes Grundtone stedse har Sæde paa Underterzen af Dur-Tonearternes Grundtone. Dette Forhold sees af følgende, med tilhørende Fingersætning udsorte Scalaer.

Scalaernes Studium er af høieste Indsydelse paa en begyndende Klaveerspillers Udvikling, og anbefales til særdeles Opmærksomhed; de maae derfor indøves med Omhu, gradviis fra langsomt indtil hurtigere Tempo, hvorved Hovedbetingelserne ere:

- a) at al Bevægelse med Armen undgaaes, naar 1ste Finger skal sættes under 3die eller 4de, eller en af disse sættes over den 1ste;
- b) at ingen Finger ligger længere paa sin Tangent, end til den næste slaar an, og
- c) at Taktsbevægelse og Finger-Anslag stedse er egal.

C-Dur. *1 2 3 1 2 3 4 5 5*

A-Moll. *1 1 5 5 3*

G-Dur. *1 1 5 5 1 3 1*

E-Moll. *1 1 5 3*

D-Dur. *1 1 5 1 3 1*

H-Moll. *1 1 4 1 4 1 4*

A-Dur. *1 1 5 1 3*

Fis-Moll. *2 3 1 3 4 1 2 3 1 3 1 3*

E-Dur.

Cis-Moll.

Two musical exercises. The first exercise is in E-Dur (E major) and the second is in Cis-Moll (C# minor). Each exercise consists of a treble and bass staff. The E-Dur exercise has a key signature of three sharps (F#, C#, G#). The Cis-Moll exercise has a key signature of three sharps (F#, C#, G#). Both exercises include fingerings (1-5) and slurs.

H-Dur.

Gis-Moll.

Two musical exercises. The first exercise is in H-Dur (A major) and the second is in Gis-Moll (G# minor). Each exercise consists of a treble and bass staff. The H-Dur exercise has a key signature of four sharps (F#, C#, G#, D#). The Gis-Moll exercise has a key signature of four sharps (F#, C#, G#, D#). Both exercises include fingerings (1-5) and slurs.

Fis-Dur.

Dis-Moll.

Two musical exercises. The first exercise is in Fis-Dur (F# major) and the second is in Dis-Moll (D# minor). Each exercise consists of a treble and bass staff. The Fis-Dur exercise has a key signature of five sharps (F#, C#, G#, D#, A#). The Dis-Moll exercise has a key signature of five sharps (F#, C#, G#, D#, A#). Both exercises include fingerings (1-5) and slurs.

F-Dur.

D-Moll.

Two musical exercises. The first exercise is in F-Dur (F major) and the second is in D-Moll (D minor). Each exercise consists of a treble and bass staff. The F-Dur exercise has a key signature of one flat (Bb). The D-Moll exercise has a key signature of two flats (Bb, Eb). Both exercises include fingerings (1-5) and slurs.

B-Dur. **G-Moll.**

Handwritten musical exercises for B-Dur and G-Moll. The B-Dur exercise is in treble and bass clefs with a key signature of one flat (B-flat). The G-Moll exercise is in treble and bass clefs with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). Both exercises consist of two measures each, with fingerings indicated by numbers 1-5.

E₃-Dur. **C-Moll.**

Handwritten musical exercises for E₃-Dur and C-Moll. The E₃-Dur exercise is in treble and bass clefs with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The C-Moll exercise is in treble and bass clefs with a key signature of three flats (B-flat, E-flat, and A-flat). Both exercises consist of two measures each, with fingerings indicated by numbers 1-5.

A₃-Dur. **F-Moll.**

Handwritten musical exercises for A₃-Dur and F-Moll. The A₃-Dur exercise is in treble and bass clefs with a key signature of three flats (B-flat, E-flat, and A-flat). The F-Moll exercise is in treble and bass clefs with a key signature of four flats (B-flat, E-flat, A-flat, and D-flat). Both exercises consist of two measures each, with fingerings indicated by numbers 1-5.

Des-Dur. **B-Moll.**

Handwritten musical exercises for Des-Dur and B-Moll. The Des-Dur exercise is in treble and bass clefs with a key signature of four flats (B-flat, E-flat, A-flat, and D-flat). The B-Moll exercise is in treble and bass clefs with a key signature of five flats (B-flat, E-flat, A-flat, D-flat, and G-flat). Both exercises consist of two measures each, with fingerings indicated by numbers 1-5.

Gis-Dur.

Es-Moll.

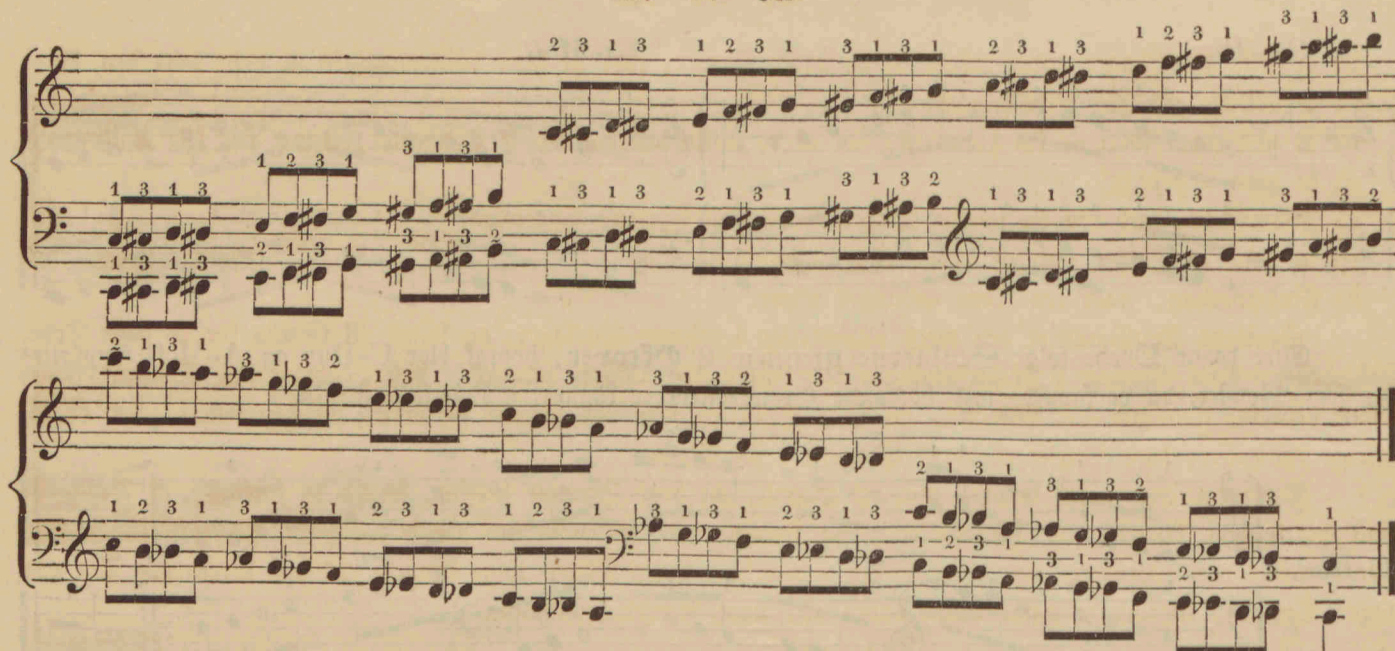

Efter denne Dvælse følge Scalaerne gennem 2 Oktaver, hvoraf blot C-Dur og A-Moll fremsættes her som Mønster, da de samlede med hosføiede Grund-Accorder kunne faaes særskilt aftrykte*).

Foruden den diatoniske Tonefølge gives der endnu en Tonefølge, som bestaaer af en fortløbende Række af de mindste Intervaller, der anvendes i Tonekunsten, og som kaldes den chromatiske Scala, nemlig:

*) I Løse & Olsens Musikhandel.

Af Skrivemaaden i denne Scala sees, at naar høire Haand skal gaae dybere end Violinsystemets Omfang tilstæder, eller naar venstre Haand skal gaae høiere end de høieste Bas-Noder, da enten skrives Noderne i den anden Haands Linie, eller fortegnes den anden Nøgle i samme Linie.

§ 8.

Om Fingersætningen.

Et vigtigt Hensyn til Spillet's Befordring er Færdigheden i at læse Noderne hurtigt og finde Tonerne paa Instrumentet uden at see ned. For at naae denne Evne maa Begynderen stræbe at have en klar Idée om Tasternes Beliggenhed, og derfor øve sig i at finde dem ved den blotte Tanke om deres Afstand fra hinanden, hvorved enhver anslaaet Tangent veileder til at skjonne den paaafølgende Tones Plads; og kun tillade sig at see ned, naar Afstanden er saaledes at den ikke kan beregnes.

En god Fingersætning er et virksomt Hjælpemiddel til Tonerne's bekvemme Forbindelse og bestaaer i:

- a) at anvende Fingrene saaledes som er vist i § 4, naar en Sætnings Omfang ikke overskrider 5 Nabo-Tangenter;

- b) at sætte 1ste Finger under enhver af de andre Fingre, eller at sætte hvilkensomhelst af disse over den 1ste;
- c) at udelade een eller flere Fingre;
- d) at udspænde Fingrene fra hinanden, saa at de række længere end 5 Tangenter, regnet fra 1ste Finger;
- e) at gjøre Spring;
- f) Fremrykning med een og samme Fingersætning paa ligeartet Tonefølge;
- g) at bytte en Finger med en anden paa samme Tone; og
- h) Fingerverling, naar een Tone gjentages oftere.

Scalaens Applicatur er den meest anvendelige i løbende Passager, og ligger til Grund for de fleste Toneforbindelser; dens Nuancer i Fingersætningen kan derfor ikke noksom indøves. Andre almindelige Fingersætninger findes nedenfor fremsatte som Mønster, og naar Spilleren først har tilegnet sig disse, vil han lettere, ved de tilfældige Afvigelser, have Midlet til deres Udførelse i sin Magt.

Disse Lectioner maae indøves med let Haand, og hver Stemme særskilt, førend de forenes; al Bevægelse maa kun ligge i Fingrene og Haandledene, da Armene blot medvirke ved stærkt anslaaede Accorder (naar flere Toner gribes paa eengang), og, som forhen bemærket, ingen Fingre ligge længere end den forestkryvne Tid paa nogen Tangent, ligesom de ogsaa maae hæves op, naar Pauser forekomme.

The image displays a musical score for the waltz 'The Merry Widow' by Franz Lehár. It is arranged for piano and violin. The piano part is written in a grand staff (treble and bass clefs), while the violin part is in a single staff (treble clef). The score includes fingerings (numbers 1-4) and bowings (up and down bows) for the violin. The piano part features a complex rhythmic pattern with many beamed eighth and sixteenth notes. The violin part provides a melodic line with various ornaments and trills. The key signature is one flat (B-flat), and the time signature is 3/4. The score is divided into two systems, each with a repeat sign at the end.

[illegible][illegible]

131 241 242 131 241 242 353 4 || 131 353 242 142 131 242 142 3

424 314 314 324 324 314 313 2 || 323 413 413 423 423 413 413 2

1 3 5 1 2 5 1 3 5 1 2 5

5 2 1 5 2 1 5 2 1

5 3 1 5 3 1 5 3 1 5 3 1

1 3 5 1 3 5 1 3 5

1 2 5 2 3 5 2 3 5 1 2 5 1 2 5 2 3 5 1 2 5 5 2 1 5 5 3 2 5 3 1 5 2 1 5 3 2 5 3 2 5 3 1

2 4 5 1 3 5 1 3 5 2 4 5 2 4 5 1 3 5 1 3 5 2 4 5 5 4 2 5 3 1 5 3 1 5 4 2 5 4 2 5 3 1 5 3 1 5 4 2

1 5 2 4 1 5 2 4 1 5 2 4 1 5 2 4 3 5 2 3 1 5 3 2 1 6 2 3 1 5 2 3 1 5 2 3 1 5 2 3 1 5 2 3 1

5 1 4 2 5 1 4 2 5 1 4 2 5 1 4 2 3 1 5 2 4 1 3 2 4 1 3 2 4 1 3 2 4 1 3 2 4 1 3 2 4 1 3 2

1 2 3 5 1 2 4 5 1 2 4 5 1 2 4 5 1 2 3 5 5 3 2 1 5 4 2 1 5 4 2 1 5 4 2 1 5 3 2 1

1 2 3 5 1 2 4 5 2 3 2 4 2 4 2 4 2 4 2 4 2 3 2 4 2 3 2 3

5 4 2 1 5 3 2 1 3 2 4 2 4 2 4 2 3 2 4 2 4 2 4 2 4 2 4 2

2 3 2 4 2 4 2 4 2 4 2 3 2 4 2 3 2 4 2 4

4 2 4 2 4 2 4 2 4 2 4 2 3 2 3 2 3 2 3 2

1 2 3 5 1 2 4 2 4 2 3 3 2 4 2 4 2 3 2 1 2 4 2 5 1 4 2 5 1 3 2 5 1 4 2 5 2 4 1 5 2 3 1 5 2 4 1 5 2 4 1

5 4 2 1 5 4 2 3 2 4 2 2 4 2 3 2 4 2 4 3 5 2 3 1 5 2 4 1 5 2 4 1 5 2 3 1 3 2 5 1 4 2 5 1 4 2 5 1 3 2 5

3 4 8 4 3 4 5 4 3 4 3 4
1 2 1 2 1 2 3 2 1 2 1 2

5 4 5 4 5 4 5 4 5 4 5 4 5 4 3 4
1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1

1 5 1 5 1 4 1 5 4 4 4 4 4

6 1 5 1 4 1 5 1 4 4 4 4 4

3 2 1 2 1 2 1 2 1 2 1 2
5 4 3 4 3 4 3 4 3 4 1 2
 3 4

1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
4 5 4 5 4 5 4 5 4 5 4 5 4 5 4 5

[illegible]

§ 9.

Udziringerne og Foredraget.

Taktfasthed og Hovednodernes Betoning er allerede anvist som Middel til at tilveiebringe Tydelighed i en Melodie, men dens Ynde og Effect forhoies endmere ved Nuancering og Udziring. Disſes ſmagfulde Anvendelſe er det, ſom i Tonekunſten kaldes **Foredraget**, og dette udtrykkes deels ved **Noder** og **Tegn**, deels ved **Kunſtord**.

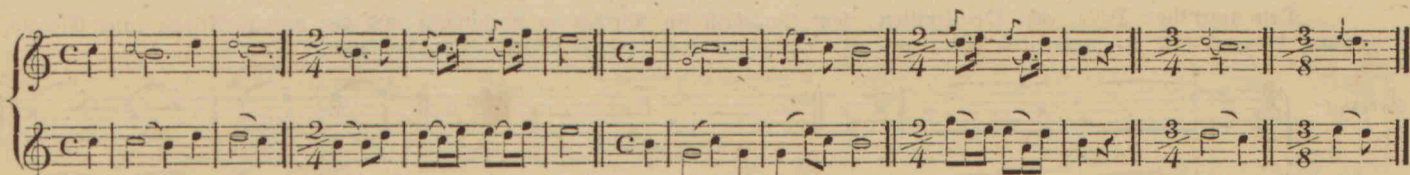
De muſikaliſke Udziringer, der udtrykkes med **Noder**, ſkrives enten ſom virkelige Taktdele, hvis Inddeling er underkaſtet de be- kjendte Regler, eller med mindre Noder, der — udelukkede fra al Værdi ſom Taktdele — maae laane Tiden til deres Udførelſe fra de Hovednoder med hvilke de ſtaaer i Forbindelſe. De vigtigſte ere: **Forſlaget**, **Efterſlaget**, **Trillen**, **Spelleren** og **Dobbeltſlaget**.

A. Den **Birat**, ſom kaldes **Forſlag**, beſtaaer af en Tone, der enten trinviis, eller ſom et ſtørre Interval, ved i Takten at indtage Hovednodens Plads, foraaſager dennes ſildigere Indtrædende, og, ved at laane ſin Værdi fra Hovednoden, tillige faaer dennes Vægt eller Accent. Den forekommer paa tvende Maader, nemlig **lang** eller **kort**, og betegnes ved en lille **Node**, der er bundet til Hovednoden. Da begge Slags ſædvanlig, ſkjøndt urigtigt, ſkrives eens, nemlig for det meſte ſom en lille **Ottendeelsnode**, ſaa er det rette Valg af dets Udførelſe ſtedſe en Tvivl underkaſtet; denne ſøge noiagtigere Componiſter at undgaae, ved at henſkrive de lange **Forſlag** ſaaledes ſom de ſkulle foredrages, men derimod betegne de korte ved en med en **Tverſtreg** paa ſkræa gjennem- ſtrøgen **Ottendeel**: f .

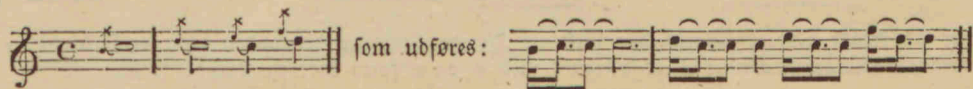
a. Det lange **Forſlag** erholder, naar Noden kan deles i 2 lige Dele, dens forſte Halvdeel til ſin Udførelſe, ſaaſom:

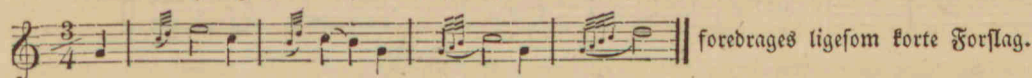
Men naar Hovednoden ikke lader ſig dele i tvende lige Dele, ſaa erholder **Forſlaget** den ſtørſte Deel af dens Vægt, ſaaſom:

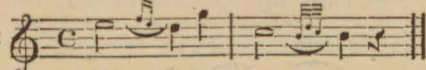
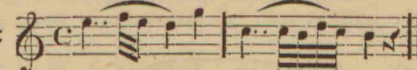
b. Et Fort Forslag udføres stedsse saa hurtigt, at det ikke berøver Hovednoden nogen let mærkelig Deel af dens Varighed, saasom:

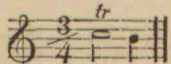
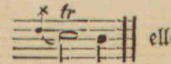
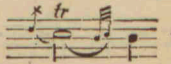
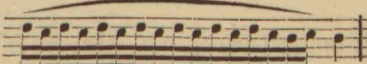
Andre Udgiringer, der bestaae af flere smaae Noder, saasom:

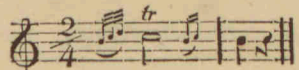
B. Efterslaget er en Zirat, der er at ansee som et Anhang til den foregaaende Hovednode, eller rettere: som en Dvergang fra denne til den Paafølgende; Efterslaget laaner sin Varighed fra den første Node, men faaer, ifølge dets Stilling mellem tvende

Hovednoder, ingen Accent, som: , der spilles saaledes:

C. Den skønneste og vigtigste Zirat er Trillen, som bestaaer af en hurtig og lige Afverling af tvende tætt til hinanden grændsende Toner, af hvilke den underste, som er den Node, der findes henstrevet i Nodestystemet, kaldes Hovedtonen, hvorimod den med samme afverlende høiere Tone kaldes Hjelpetonen; Trillen betegnes med *tr* over Hovednoden, og er af samme Varighed som denne. Man er ikke ganske enig, om Trillen skal begynde med Hoved- eller Hjelpetonen, dog tale de fleste Meninger for den første; denne Tvivl findes ofte hævet, idet et Forslag udviser den Tone, som skal begynde. Slutningen af Trillen skeer ved et Efterslag, der dannes af tvende Noder, hvoraf den første er et Trin lavere end Hovednoden, og den anden er Hovednoden selv; dette findes undertiden ogsaa udskrevet.

Exempler ere: eller: eller: som udføres:

Ligesom Trillens Hjelpe- og Efterlagsnode retter sig efter Fortegningen, saaledes bør ogsaa enhver Afvigelse herfra betegnes, en Omstændighed, der ikke altid findes noie iagttaget, hvorfor Spillerens Skjonsomhed maa søge at erkjende og erstatte denne Mangel.

Undertiden begynder Trillen med flere Forslagsnoder, som f. Ex. , hvilket udføres meget hurtigt og skarpt.

Den uegentlige Trille, eller Pralltrillen, som formedelst sin Korthed og Forbindelse med den øvrige Melodie intet Efterslag faaar, betegnes med *tr*, undertiden ogsaa med *tr*, og udføres med særdeles Skarphed og Livlighed.

Exempel:

Udførelse:

D. Snelleren bestaaer af treende Noder, hvoraf den første er Hovednoden, og den anden den, et Trin høiere liggende Hjælpenode, hvorpaa atter Hovednoden følger. Denne Zirat betegnes med *z* og udføres kort og skarpt; s. Ex.:

E. Dobbeltslaget er en Zirat, som dannes af Hovednoden i Forbindelse med dens Dver- og Undersecund, og som kan anbringes saavel paa Begyndelsen af Hovednoden som efter samme, og stedse maa udføres med Livlighed og Runding. Dobbeltslaget kan enten begynde med Hovednodens Dver- eller Undersecund, eller ogsaa med Hovednoden selv, hvilket i de 2 første Tilfælde kan betegnes med *z* eller *z*, og i sidste med et Forslag:

Finder en tilfældig Fortegning Sted ved Dobbeltslaget, saa betegnes denne ovenfor Tegnet, naar den gjælder for den høieste Tone, og under samme, naar den gjælder for den laveste, som:

Naar Dobbeltslaget skal anbringes efter Hovednoden, saa bør Tegnet ogsaa sættes efter samme, saasom:

Er Hovednoden punkteert, saa kan denne Virat anbringes mellem samme og Punktet, saa at Dobbeltslagets sidste Node indtræder paa Punktets Plads, saaledes:

Da imidlertid de paa Dobbeltslagets Udførelse hentydende Betegninger ikke altid findes nøjagtigt opgivne, idet man som oftest kun finder Viratens Tilstedeværelse angivet ved det almindelige Tegn: $\sim$, saa maa Spillerens Smag vejlede ham til at udtøde det rigtigt.

De Tegn og Kunstord, der endvidere anvendes for at antyde Foredraget og Udførelsen af et Musikstykke, ere:

Buen $\frown$. Naar denne findes over eenslydende Noder, saa bindes de sammen, saaledes at de udgjøre et Heelt; men ere Noderne af forskjellig Tonehoide, saa betegner Buen en blød Sammenføjning af de Noder, over hvilke den findes.

Punkter og Streger (... , | | | |) over Noderne udvise, at Tonerne skulle affødes kort og skarpt, men findes en Bue ovenover Punkterne, saa maa Tonerne, uagtet det skarpe Foredrag, dog udføres med Sammenhæng.

Rilen (^) over en Node udvise, at denne skal særdeles accentueres.

— betegner at en Node eller Sætning skal tiltage i Styrke eller Tylde, ligesom — viser at den skal aftage.

— antyder den gradvise Til- og Aftagen.

; betyder at Tonerne i en Accord gribes rast efter hinanden, fra neden opad, istedetfor at slaae dem an paa eengang.

Segno $\text{}$, er et Tegn hvortil henvises for at gjøre Gjentagelse af en Sætning.

Fermat $\text{}$; antyder et Hvilepunkt i Musikken, hvor der nemlig afvises fra Takten for at udholde en Node eller Pause længere end dens egentlige Værdi. En med Fermat betegnet Node udsmykkes ofte med vilkaarlige Udžiringer, som kaldes en **Cadenz**.

|| Slutningstegn for en Afdeling eller ved Enden af et Stykke.

Reprisetegnet, ||: eller :|| betyder, at den Deel af Tonestykket, til hvilken Prikkerne henpege, skal gjentages, hvilket undertiden skeer til begge Sider, og betegnes med :||: . Hvis Slutningen af en Reprise ikke skal være eens begge Gange, saa henskrives de forskjellige Endelser under Betegnelsen 1 og 2 med en Bue over, hvilken tillige udvise Stedet, hvor Forandringen skal tage sin Begyndelse.

Ova, betyder, naar det sættes over Noderne, at de skulle spilles en Octav høiere, og under Noderne, at man gaaer en Octav lavere.

Benævnelserne *accelerando* og *stringendo* give tilkjende, at en Sætning skal tiltage i Hurtighed. *animato*, livligere.

ad libitum, forkortet: *ad lib.*, vil sige: vilkaarlige i Takt.

agitato, lidenskabelig.

dal segno, fra Tegnet.

a tempo, i Takt; *tempo primo*, den første Taktbevægelse.

attacca subito, gaa raſt videre.

bis, nok engang.

calando, aftagende i Taktbevægelsen.

cantabile, ſangbart Foredrag.

Coda, Anhang eller Slutningsſætning.

con fuoco, med Fyrighed.

crescendo, forkortet: *cresc.*, tiltagende i Styrke.

decrescendo, *diminuendo*, *morendo*, aftagende i Styrke, henſvindende, hendeende.

da Capo, forkortet: *d. C.*, endnu engang.

dolce, med Blødhed; *espressivo*, med Udtryk (med Følelſe).

Fine, Enden.

forte, forkortet: *f.*, stærkt; *fortissimo*, *ff.*, ſaa stærkt ſom muligt.

grazioso, med Ynde. *mezza forte*, *mf.*, halv stærk.

rinforzando, *rfz.*, med Eftertryk, forſtærkende.

legato, bundet, ſammenſloiet. *leggiero*, flygtig, let.

marcato, med megen Accentuation, stærkt fremhævet.

meno, mindre.

Maggiore, en Tonesætning i *dur*, i Modſætning til *Minore*, i *moll*.

non troppo, *non tanto*, ikke for meget.

piano, *p.*, ſagte; *pianissimo*, *pp.*, ſaa ſagte ſom muligt.

piu, mere; *poco*, lidt; *poco a poco*, efterhaanden.

Ped., at hæve Pedalet; gjenkalder ved Tegnet ✱.

quasi, næſten ſom.

ralentando, *ritardando*, dvælende, at holde Takten lidt efter lidt tilbage.

ritenuto, pludſelig tilbageholdt.

sempre, ſtedſe. *senza*, uden. *senza replica*, uden Gjentakelſe.

smorzando, henſmeltende. *sostenuto*, vedholdende, udholdende.

staccato, kort og ſkarpt afſtødt.

volti subito, vend (Bladet) raſt om.

Afvepſingerne i Taktens Bevægelse, *Tempo*, der ſtaaer i nøieſte Forbindelſe med Foredraget, antydes ved Benævnelſer, ſom opgives ved Tonesyſtemets Begyndelſe, eller naar Forandring indtræder.

De langſomme *Tempo's* ere: *Adagio*, *Largo*, *Lento*, *Larghetto*, o. ſ. v. Mere Bevægelse have: *Andante*, *Maestoso*, *Moderato*, *Andantino*, og hurtige ere: *Allegro*, *Presto*, *Allegretto*, *Vivace*, o. ſ. v.

Med Henſyn paa Stykkets Character anvendes ogſaa følgende Benævnelſer, der hver iſær medføre et ſæregent *Tempo*, nemlig: *Polonaise*, *Rondo*, *Marsche*, *Siciliano*, *Menuetto*, o. ſ. l.

Ovelsessstykker, til Anvendelse af de foredragne Regler.

N° 1. Moderato.

N° 2. Allegretto.

Nº 3. *Andantino.*

Nº 4. *Allegretto.*

Nº 5. *Andantino.*

Fine.

Da Capo al Fine.

The first system of music consists of two staves. The treble staff begins with a 'Fine.' marking and contains several measures with notes and rests, including fingerings like 3, 1, 2, 1, 3, 2, 3, 1, 2, 1. The bass staff starts with a 2/4 time signature and contains measures with notes and rests, including fingerings like 4, 2, 4, 2, 4, 2, 5.

Nº 6. Andante.

Diabelli.

The second system of music consists of two staves. The treble staff begins with a C-clef and contains several measures with notes and rests, including fingerings like 4, 1, 5, 2, 1, 1, 3, 1, 3, 2, 3. The bass staff starts with a C-clef and contains measures with notes and rests, including fingerings like 1, 2, 1, 4, 1, 2, 3, 4, 5, 3, 2, 1, 2, 3, 4, 5.

N° 7. *Allegretto*. Russisk Melodie.

First system: Treble staff has notes G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4, C4. Bass staff has notes F#3, E3, D3, C3, B2, A2, G2, F#2, E2, D2, C2. Fingerings: 3, 2, 1, 2, 3, 5.

Second system: Treble staff has notes G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4, C4. Bass staff has notes F#3, E3, D3, C3, B2, A2, G2, F#2, E2, D2, C2. Fingerings: 5 2, 5 1 1 1 1, 2, 2 3 5.

N° 8. Neapolitansk Sang.

First system: Treble staff has notes G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4, C4. Bass staff has notes F#3, E3, D3, C3, B2, A2, G2, F#2, E2, D2, C2. Fingerings: 5, 2, 3, 2, 3, 2.

Second system: Treble staff has notes G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4, C4. Bass staff has notes F#3, E3, D3, C3, B2, A2, G2, F#2, E2, D2, C2. Fingerings: 1, 3, 1, 4, 2, 5 2, 5 3 1.

Nº 9. *A la Marcia.*

Leidesdorf.

[illegible]

N° 10. Andante.

Nº 10. Andante.

The musical score is for a piece titled "Nº 10. Andante." It is written for two staves, likely piano and bass. The time signature is 2/4. The key signature has one sharp (F#). The music is characterized by a steady, flowing melody in the upper staff, often using eighth and sixteenth notes. The lower staff provides a harmonic accompaniment with chords and single notes. Fingerings are indicated by numbers 1-5 above the notes. The piece concludes with a double bar line.

N° 11. Allegretto.

N. Hummel.

N° 12. Allegretto.

Beethoven.

The first system of the musical score consists of two staves. The treble staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a common time signature (C). It contains several measures of music with notes, rests, and fingerings (e.g., 2, 1, 3, 2, 1, 2, 4, 3, 2). The bass staff begins with a bass clef, the same key signature, and contains corresponding notes and rests. The system concludes with a double bar line and a repeat sign.

Nº 13. *Allegretto.*

The second system of the musical score consists of two staves. The treble staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 2/4 time signature. It contains several measures of music with notes, rests, and fingerings (e.g., 5, 1, 13, 5, 1). The bass staff begins with a bass clef, the same key signature, and a 2/4 time signature. It contains corresponding notes and rests. The system concludes with a double bar line and a repeat sign.

The third system of the musical score consists of two staves. The treble staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a common time signature (C). It contains several measures of music with notes, rests, and fingerings (e.g., 2, 1, 2, 4, 1, 3, 2, 4). The bass staff begins with a bass clef, the same key signature, and contains corresponding notes and rests. The system concludes with a double bar line and a repeat sign.

The fourth system of the musical score consists of two staves. The treble staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a common time signature (C). It contains several measures of music with notes, rests, and fingerings (e.g., 3, 3, 3, 4). The bass staff begins with a bass clef, the same key signature, and contains corresponding notes and rests. The system concludes with a double bar line and a repeat sign.

dal Segno.

Nº 14. *Arie. "Sul margine d'un rio".*

Moscheles.

Nº 15. *Andantino.*

First system of musical notation, measures 1-5. The treble staff contains a melodic line with various intervals and a final flourish. The bass staff provides harmonic support with chords and single notes. Fingering numbers are present above several notes in the treble staff.

Nº 17. Andantino.

Second system of musical notation, measures 6-10. This system includes a key signature change to one sharp (F#) and a time signature change to 3/4. The notation continues with a melodic line and harmonic accompaniment. The word "Fine." appears at the end of the first part of the system, and "Da Capo al Fine." appears at the end of the second part.

Nº 18. Moderato.

Černý.

p dolce e cantabile

The musical score is for a piano exercise in B-flat major and common time. It is divided into three systems. The first system begins with a treble staff containing a few notes and a bass staff with a continuous eighth-note pattern. The second system continues the pattern with some melodic lines in the treble. The third system includes a 'cresc.' (crescendo) marking and ends with a repeat sign. Fingerings (1-5) and articulation marks are present throughout.

Følgende Musikalier, tjenlige til Studium og Fremgang paa Pianofortet, anbefales, og faaes hos **Lose & Olsen.**

	Nbb.	Sl.
Bertini , lette Haandstykker. 1. og 2. Hefte à	=	48.
— 48 Etudes (Dvælses med Fingersætning, op. 29—32). 1 og 2 Hefte	1.	32.
— Etudes melodiques, op. 86	1.	=
— 3 Nocturnes „ 87	=	72.
Czeruy , 100 Dvælsesstykker med Fingersætning i 4 Hefter	1.	=
— Samme i 8 Hefter	=	48.
Hummel , Præstudier i alle Dur- og Moll-Tonearter	=	48.
Hünter , 4 Rondeer, op. 30:		
Nr. 1. Rondo over Arien „Le petit Tambour“	=	28.
Nr. 2. Dito af „le Siège de Corinth“	=	40.
Nr. 3. Dito af „Ricciardo e Zoraide“	=	28.
Nr. 4. Dito af „Cenerentola“	=	28.
Kuhlau , 3 Sonatiner, op. 20. L. 1. 2. 3. à	=	48.
— 3 Rondeer, op. 31. Nr. 1. af Don Juan	=	28.
— 3 Dito, op. 31. Nr. 2. af Figaro	=	40.
— 3 Dito, op. 31. Nr. 3. af Rødhætten	=	64.
— 6 Sonater, op. 55. L. 1. 2.	1.	=
— 3 Rondeer over Themaer af Figaro, op. 56. Nr. 1. 2. 3.	=	40.
— Dito, op. 73. Nr. 1. over et Thema af Sneed	=	48.
— 3 Dito, op. 73. Nr. 2. over Dito af Barberen i Sevilla.	=	48.
— 3 Dito, op. 73. Nr. 3. over et Dito af Dito	=	64.
— 3 Sonater med Violin-Accomp., op. 79. Nr. 1. 2. og 3.	1.	24.
— 3 Rondeer, op. 84. Nr. 1. over et Thema af den hvide Dame	=	48.
— 3 Dito, op. 84. Nr. 2. over Dito	=	64.

	Nbb.	Sl.
Kuhlau , 3 Rondeer, op. 84. Nr. 3. over et Thema af Muurmesteren	=	48.
— 4 Sonatiner, op. 88.	1.	48.
— 4 Dito, op. 88. Nr. 1—4.	=	40.
— 2 Dito med Violin, op. 88. L. 1 & 2	1.	=
— 2 Dito med Dito, op. 88 L. 3 & 4.	1.	=
— 3 Rondeer, op. 109. Nr. 1. over „le petit Tambour“	=	40.
— 3 Dito, op. 109. Nr. 2. over et Thema af Semiramis	=	64.
— 3 Dito, op. 109. Nr. 3. over en tydsk Sang	=	48.
— 3 Dito, op. 118. Nr. 1—3. over Themaer af Fra Diavolo	=	64.
— Sonatiner for 4 Hænder op. 17 i F-Dur	=	72.
— 3 Dito for Dito, op. 44. Nr. 1.	=	64.
— 3 Dito for Dito, op. 44. Nr. 2.	1.	=
— 3 Dito for Dito, op. 44. Nr. 3.	1.	=
Nies, J. , 3 Sonatiner for Pianoforte og Violin, op. 30. Nr. 1—3.	=	48.
Schmidt, Jacques , Erheiterung für die Jugend, op. 282. Udvalgte Haandstykker af Puritanerne	=	76.
Samling af lette Haandstykker for Begyndere 1.—6. Hefte	1.	=
2den Dito af Dito. 1.—2. Hefte	=	72.
Samling af Dito for fire Hænder. 1.—3. Hefte à	1.	=
Scalaer i alle Dur- og Moll-Tonearter med Fingersætning og Accorderne	=	24.

Som theoretiske Bærker anbefales:

Muth-Nasmussen , almindelig Musikkære . . .	1.	32.
— Harmonielære	3.	48.
Musikalsk Haand-Lexicon. Et fuldstændigt Udtog af H. C. Kochs musikalske Encyclopædie . .	2.	32.

